

Recenzja

osiągnięć **doktor Anny Ratke-Majewskiej** w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji

1. Sylwetka Habilitantki

Doktor Anna Ratke-Majewska uzyskała stopień doktora nauk społecznych w zakresie nauk o polityce w 2015 roku na podstawie rozprawy doktorskiej *Stosunki bilateralne Polski z państwami andyjskimi*, przygotowanej pod kierunkiem dr. hab. Jacka Knopka, prof. UMK. Podmiotem nadającym stopień była Rada Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż rozprawa uznana została za wyróżniającą.

Wcześniej, w 2010 roku otrzymała tytuł magistra stosunków międzynarodowych uzyskany na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na podstawie pracy magisterskiej *Społeczeństwo hiszpańskie wobec wojny domowej i okresu frankizmu na podstawie artykułów prasy polskiej oraz hiszpańskiej z lat 2004-2010*, napisanej także pod kierunkiem dr. hab. Jacka Knopka, prof. UMK

Ponadto, dr Anna Ratke-Majewska jest absolwentką rocznego Podyplomowego Studium Socjologii Bezpieczeństwa Wewnętrznego, które ukończyła w 2011 roku. Studium realizowane było w Instytucie Socjologii Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Habilitantka od 2017 roku jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Historii Najnowszej i Myśli Politycznej, w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego (do roku 2019 w Zakładzie Historii Najnowszej i Myśli Politycznej, w Instytucie Politologii na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego). W latach 2016-2017 zatrudniona była na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Demokracji w Grudziądzu.

W oparciu o umowy zlecenia zatrudniona była jako wykładowca w Wyższej Szkole Demokracji w Grudziądzu (pół roku w 2016) oraz w latach 2013-2016 jako wykonawca projektu badawczego *Polityka pamięci jako element kształtowania nowej tożsamości w czasie tranzytu z systemu autorytarnego*, finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (ID: 185107) – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

2. Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

Przedmiotem postępowania awansowego jest monografia pt. *Konflikt pamięci. Polska po przemianach systemowych 1989 roku*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2022, ss. 510, ISBN 978-83-7842-483-3.

Jak pisze Habilitantka w swoim autoreferacie, przedłożona do oceny monografia stanowi zwieńczenie kilkuletnich badań prowadzonych przez nią nad „politologicznie ujmowaną problematyką pamięci i zagadnieniem polityki pamięci” (s. 3. autoreferatu). Należy zgodzić się z Autorką, że pracę charakteryzuje oryginalność i interdyscyplinarność. Na tę ostatnią wskazuje interdyscyplinarna baza źródłowa poruszająca kwestie nie tylko z obszaru nauk o polityce i administracji, ale także z historii, a nawet z nauk o komunikacji społecznej i mediach. Przede wszystkim jednak przedmiot badań, którym jest problematyka pamięci i zagadnienie polityki pamięci rozpatrywane z perspektywy politologicznej, a także rozłożenie akcentów w tytule rozprawy jednoznacznie wskazują na nauki o polityce i administracji jako na dyscyplinę wiodącą. O oryginalności pracy świadczą z kolei nowatorska perspektywa badawcza, a także oryginalne ramy teoretyczne i metodologiczne. Na uwagę zasługuje autorskie zdefiniowanie pojęcia „konflikt pamięci”, osadzenie narracji pamięci w centrum prowadzonych przez Habilitantkę badań, przyjęcie, przed przeprowadzeniem analiz, podziału narracji pamięci na trzy ich rodzaje: narracje afirmatywne, narracje krytyczne oraz narracje konsensualne, a także opracowanie oryginalnego narzędzia badawczego. Powyższe elementy świadczą o znaczącym wkładzie Autorki w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Podstawowym celem, jaki postawiła sobie Autorka monografii, było udzielenie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób kształtował się konflikt pamięci w Polsce po roku 1989. Sformułowany w ten sposób główny problem badawczy Habilitantka dopełniła problemami szczegółowymi, wyrażonymi w sześciu pytaniach badawczych: 1) Jakie narracje budowały ów konflikt, w który z rodzajów narracji się one wpisywały oraz które z nich w badanym okresie zdobyły przewagę?; 2) Jakie były przyczyny występowania i powielania w społeczeństwie polskim po roku 1989 narracji pamięci afirmatywnych, jakie – konsensualnych, a jakie – krytycznych?; 3) Jakie były skutki występowania i powielania narracji pamięci afirmatywnych, konsensualnych i krytycznych?; 4) Jakie zalety oraz wady (w kontekście polskiego społeczeństwa po roku 1989) posiadały poszczególne rodzaje narracji pamięci?; 5) Czy konflikt pamięci w Polsce można rozwiązać?; oraz 6) Przewaga których narracji mogłaby ułatwić rozwiązanie konfliktu pamięci w Polsce?

Zakreślona problematyka, wyrażona w pytaniach badawczych, a także przyjęte ustalenia i ramy teoretyczne pozwoliły Habilitantce na sformułowanie pięciu hipotez badawczych: 1) Konflikt pamięci trwał w Polsce nieprzerwanie od momentu rozpoczęcia przemian systemowych w roku 1989; 2) Wśród narracji budujących konflikt pamięci przewagę miały narracje afirmatywne, najmniej liczne były z kolei narracje krytyczne; 3) Skutkiem przewagi narracji afirmatywnych stał się nie tylko wzrost dumy narodowej, ale i narodowej buty, mającej negatywne konsekwencje dla jedności wspólnoty w odniesieniu do postrzegania przez jej członków sytuacji wewnętrznej państwa oraz jego otoczenia międzynarodowego; 4) Istnienie narracji krytycznych przyczyniło się nie tyle do wzmożenia narodowego wstydu i niechęci wobec własnej społeczności, ile pobudziło potrzebę zwiększenia częstotliwości budowania narracji afirmatywnych; 5) Konflikt pamięci w Polsce jest w stanie zostać zażegnany dzięki narracjom konsensualnym.

Wątpliwości budzi fakt, iż założenia zawarte w hipotezach nie do końca są spójne z pytaniami badawczymi, tj. nie odnoszą się do wszystkich pytań. Zabrakło podjęcia próby sformułowania hipotezy odnoszącej się do pytania drugiego: Jakie były przyczyny występowania i powielania w społeczeństwie polskim po roku 1989 narracji pamięci afirmatywnych, jakie – konsensualnych, a jakie – krytycznych?, a także na pytanie czwarte: Jakie zalety oraz wady (w kontekście polskiego społeczeństwa po roku 1989) posiadały poszczególne rodzaje narracji pamięci? Niezależnie od powyższego, wyniki badań pozwoliły Autorce na sformułowanie odpowiedzi na te pytania. W zakończeniu pracy prawidłowo zweryfikowała postawione przez siebie hipotezy badawcze.

Zakreślony przez Autorkę monografii obszar badawczy wymagał zastosowania odpowiednich metod badawczych. Na uwagę i docenienie zasługuje trafność doboru zastosowanych metod: mapowania konfliktu, analizy statystyczno-opisowej, analizy struktur narracyjnych i analizy treści. Habilitantka opisała wykorzystane metody badawcze i uzasadniła ich wybór.

Należy zgodzić się z Habilitantką, że zakres materiałów wziętych przez Nią pod uwagę w procesie badawczym był bardzo szeroki. Jak podaje, przeanalizowała ona treści sprawozdań, raportów, wpisów informacyjnych, artykułów prasowych, artykułów naukowych, publikacji książkowych, a także stron internetowych organów władzy, urzędów oraz publicznych, prywatnych lub publiczno-prywatnych instytucji, organizacji i stowarzyszeń. Analizą objęła także treści witryn prasowych, stron na portalach społecznościowych, jak również prywatnych blogów odnoszących się do kwestii upamiętniania oraz innego typu materiałów, które mieściły się w Jej ocenie w zakresie podjętego tematu.

Selekcji natomiast poddany został zasięg tematów, do których odnosiły się poddane analizom narracje pamięci. Dotyczące przeszłości płaszczyzny tematyczne badanych opowieści Autorka określiła mianem obszarów pamięci. W oparciu o kryterium istotności danego obszaru pamięci dla społeczeństwa polskiego po roku 1989, jednocześnie przyjmując, że istotność danego obszaru odzwierciedla wysoka częstotliwość przywoływania, omawiania, komentowania i formułowania wobec niego różnorodnych stanowisk, Habilitantka wyróżniła pięć obszarów pamięci: 1) powstanie warszawskie (1944); 2) Polacy wobec Żydów w okresie II wojny światowej; 3) polska konspiracja wojenna i powojenna; 4) stan wojenny w Polsce (1981-1983); 5) Okrągły Stół (1989). Zastosowane kryterium jest czytelne i jednoznaczne w odbiorze.

Na uwagę zasługuje narzędzie badawcze opracowane przez Habilitantkę, którego zadaniem, jak podkreśla, było uporządkowanie procesu badawczego, a także ułatwienie analizy uzyskiwanych danych w celu rozwiązania problemów oraz zweryfikowania postawionych wcześniej hipotez. Narzędzie składające się z dwóch części zostało przedstawione w formie czytelnej tabeli.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje przyjęty przez Autorkę układ pracy. Struktura monografii jest przejrzysta i czytelna. Tworzy ją osiem rozdziałów, poprzedzonych wstępem i zwieńczonych zakończeniem. Rozdziały od trzeciego do siódmego poświęcone są pięciu obszarom pamięci, przy czym każdemu obszarowi Habilitantka poświęciła osobny rozdział. Układ tych rozdziałów jest tożsamy; każdy składa się z podrozdziału omawiającego podłoże

narracji tranzycyjnych i potranzycyjnych, dwóch podrozdziałów prezentujących narracje skrajne oraz podrozdziału podsumowującego temat rodzajów narracji budujących opisany przypadek, zarówno afirmatywnych, krytycznych, jak i konsensualnych. Ten trafny zamysł Autorki bardzo porządkuje wywód, ułatwia czytelnikowi podążanie za Jej myślą i przeprowadzaną przez Nią analizą, a także zapoznawanie się z kolejnymi wynikami Jej badań, ponadto świadczy o tym, że Habilitantka miała pomysł na książkę, co jest niezwykle istotne także w przypadku prac naukowych.

Pierwszy z ośmiu rozdziałów monografii, zatytułowany *Pamięć jako przedmiot refleksji naukowej. Od pamięci do polityki pamięci*, zawiera rozważania na temat istoty pamięci, rozróżnienia na pamięć indywidualną i zbiorową, relacji występującej pomiędzy pamięcią a historią, a także istoty polityki pamięci. Już lektura pierwszego rozdziału wskazuje na bogatą i interdyscyplinarną bazę źródłową. Biorąc pod uwagę problematykę rozprawy, należy podkreślić bardzo dobrą znajomość literatury przedmiotu. Habilitantka z dużym znanstwem odwołuje się zarówno do źródeł, jak i opracowań naukowych.

Drugi rozdział, zatytułowany *Konflikt pamięci w Polsce po przemianach systemowych roku 1989 – założenia teoretyczne i metodologiczne* zawiera definicje pojęć „konflikt pamięci” i „narracja pamięci” oraz określenie występujących pomiędzy nimi relacji, prezentację polityki pamięci realizowanej w Polsce po 1989 roku, założenia metodologiczne monografii, a także prezentację stanu badań na temat konfliktu pamięci w Polsce od roku 1989. Poza uwagami poczynionymi już wcześniej odnośnie metodologii badań, tj. zastrzeżeń dotyczących niespójności pytań badawczych i hipotez, ale także oryginalności narzędzia badawczego oraz trafności doboru zastosowanych metod, warto w tym miejscu wyróżnić zastosowanie podziału narracji pamięci na trzy ich rodzaje: narracje afirmatywne, narracje krytyczne oraz narracje konsensualne. Należy zgodzić się z Autorką, że podział taki jest bardziej przydatny do przeprowadzenia analiz. Jednocześnie należy docenić bardzo jednoznaczne zdefiniowanie każdego z rodzajów narracji, co jest niezwykle istotne z perspektywy metodologii badań.

Jak wspomniano wcześniej, rozdziały od trzeciego do siódmego poświęciła Habilitantka pięciu obszarom pamięci, dotyczącym: powstania warszawskiego, stanowisk i zachowań Polaków wobec Żydów w okresie II wojny światowej, polskiej konspiracji wojennej i powojenna, stanu wojennego w Polsce oraz Okrągłego Stołu. Lektura tych rozdziałów uwidacznia szeroki zakres przeanalizowanych przez Autorkę materiałów, wnikliwą analizę oraz bogactwo uzyskanych wyników. W tym miejscu warto odnieść się do swoistego „zabezpieczenia się” Autorki monografii wpisem, który co prawda zamieściła pod wstępem,

ale który odnosi się przede wszystkim do rozdziałów poświęconych pięciu obszarom pamięci. Autorka niejako tłumaczy się, że „wielość i długość cytatów prezentowanych w niniejszej publikacji stanowi wynik specyfiki podjętego tematu, która determinowała konieczność przytaczania w niejednym miejscu pełnych wypowiedzi - jako narracji reprezentatywnych lub kluczowych dla danego wątku, nie zaś ich parafraz”. Należy zgodzić się z Autorką monografii, że podjęta w pracy problematyka niejako wymusiła konieczność dosłownego cytowania tak wielu wypowiedzi. Nie świadczy to o wadliwości pracy, czy obniżenia jej poziomu, wręcz przeciwnie: ukazuje złożoność materiału badawczego, którego Habilitantka podjęła się analizy, a także umożliwia czytającemu bezpośredni wgląd w materiał badawczy i ocenę wyciąganych przez Autorkę wniosków. Warty podkreślenia jest także fakt, iż wobec cytowanych fragmentów zastosowano wyodrębniający je, przeznaczony im zapis typograficzny, co wyraźnie odróżniło tekst Autorki od tekstów cytowanych i wpłynęło korzystnie na wizualną stronę monografii.

Ostatni, ósmy rozdział zawiera rozpatrzenie przyczyn, zalet, wad i skutków narracji afirmatywnych, krytycznych i konsensualnych. W rozdziale tym Habilitantka przyjęła tożsamy układ we wszystkich podrozdziałach, co ponownie, jak w przypadku zastosowania tożsamego układu w pięciu rozdziałach poświęconym obszarom pamięci, bardzo porządkuje wywód, ułatwia czytelnikowi podążanie za przeprowadzaną przez Autorkę analizą, a także zapoznawanie się z wynikami Jej badań. Weryfikację hipotez przeprowadziła Autorka w zakończeniu monografii.

Przedstawione do recenzji osiągnięcie dowodzi, że Habilitantka posiada szeroką wiedzę teoretyczną z zakresu współczesnej pamięci o przeszłości, a także duże doświadczenie badawcze. Monografia *Konflikt pamięci. Polska po przemianach systemowych 1989 roku*, mimo zgłoszonych zastrzeżeń w obrębie pytań i hipotez badawczych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny.

Przedmiot badań Habilitantki, którym jest problematyka pamięci i zagadnienie polityki pamięci rozpatrywane z perspektywy politologicznej, a także rozłożenie akcentów w tytule rozprawy jednoznacznie sytuują monografię wraz z zawartymi w niej wynikami badań w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Z kolei o znaczącym wkładzie Autorki w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji świadczą: autorskie zdefiniowanie pojęcia „konflikt pamięci”, osadzenie narracji pamięci w centrum prowadzonych przez Habilitantkę badań, przyjęcie, przed przeprowadzeniem analiz, podziału narracji pamięci na trzy ich rodzaje:

narracje afirmatywne, narracje krytyczne oraz narracje konsensualne, a także opracowanie oryginalnego narzędzia badawczego.

Podsumowując tę część oceny dorobku i doceniając wysiłek naukowy Habilitantki stwierdzam, że przedłożona do oceny monografia spełnia kryteria osiągnięcia naukowego, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa oraz stanowi istotny naukowo i oryginalny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji.

3. Pozostałe osiągnięcia i ich wkład w rozwój dyscypliny oraz aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni

Habilitantka przedłożyła do oceny także inne osiągnięcia naukowe; lista publikacji (poza osiągnięciem głównym) załączona do dokumentacji zawiera 56 pozycji (87 łącznie z pozycjami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora). Pod względem ilościowym dorobek ten jest zadowalający. W jego skład wchodzi:

- 2 monografie autorskie, w tym 1 w druku
- 8 monografii współautorskich (9 monografii współautorskich, łącznie z monografiami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 26 rozdziałów autorskich w monografiach naukowych, w tym 1 w druku (29 rozdziałów autorskich, w tym 1 w druku, łącznie z monografiami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 5 rozdziałów współautorskich w monografiach naukowych (11 rozdziałów współautorskich, łącznie z rozdziałami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 2 udziały w redagowaniu naukowych monografii (7 udziałów, łącznie z redagowaniem monografii opublikowanych przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 10 artykułów autorskich w czasopiśmie naukowych, w tym 1 w druku (16 artykułów autorskich, w tym 1 w druku, łącznie z artykułami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 1 artykuł współautorski w czasopiśmie naukowym (4 artykułów współautorskich, łącznie z artykułami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 1 raport współautorski (przed uzyskaniem stopnia doktora)
- 1 recenzja (3 recenzje łącznie z recenzjami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora)

- 1 sprawozdanie (2 sprawozdania łącznie ze sprawozdaniami opublikowanymi przed uzyskaniem stopnia doktora).

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Habilitantka poddawała swoje teksty ocenie przez różne zespoły redakcyjne. Dużą wartością dla badacza i jego warsztatu jest współpraca z różnymi ośrodkami naukowymi; badacz powinien publikować na łamach różnorodnych czasopism naukowych, związanych z różnymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi i Habilitantka ten wymóg spełniła.

W pracach Habilitantki można wyróżnić trzy obszary badawcze.

Pierwszy to badania odnoszące się do problematyki pamięci i polityki pamięci w Hiszpanii, uwzględniające tematy społecznego pamiętania o autorytaryzmie i formułowania o nim ocen, a także budowania tożsamości politycznej i zasad współczesnej hiszpańskiej demokracji. Habilitantka w swym autoreferacie spośród licznej grupy tekstów koncentrujących się na temacie pamięci i polityce pamięci w Hiszpanii wyróżnia artykuł pt. *Polityka historyczna Hiszpanii widziana przez pryzmat ustawy o pamięci historycznej z 2007 roku*, opublikowany w „Politeji” w 2011 roku. Należy zgodzić się z Autorką, że ten właśnie tekst zasługuje na wyróżnienie z tego powodu, że autorka jako pierwsza opisała zastosowane w Hiszpanii rozwiązania prawne dotyczące rozliczeń z frankistowską przeszłością, a także z uwagi na oryginalną bazę źródłową, w oparciu o którą powstał artykuł.

Drugi obszar dotyczy Ameryki Łacińskiej, w szczególności podmiotów regionu andyjskiego Latynoameryki. W publikacjach dotyczących tego obszaru Autorka dokonała analiz: 1) relacji zagranicznych i sytuacji wewnętrznej poszczególnych państw regionu, 2) stosunków Polski z państwami i społeczeństwami latynoamerykańskimi, a także 3) pamięci i polityki pamięci, kształtowanych i podtrzymywanych na terenie Ameryki Łacińskiej. W tym obszarze na wyróżnienie zasługuje artykuł opublikowany w czasopiśmie „Kultura i Edukacja”, zatytułowany *Przemiany edukacyjne w Wenezueli w latach prezydentury Hugo Cháveza - szansa, stagnacja czy zagrożenie?*, ze względu na wnikliwą analizę reform w sferze edukacyjnej w Wenezueli w badanym okresie.

Z kolei trzeci obszar badawczy dotyczy pamięci i polityki pamięci w Polsce. W swych analizach Autorka odnosiła się do kwestii budowania polityki pamięci, postrzegania i tworzenia miejsc pamięci, a także do refleksji nad teorią memów w kontekście pamiętania o przeszłości oraz nad podnoszeniem wątków pamięci w przestrzeni publicznej. Ukoronowaniem (jak to określa Habilitantka) badań w tym obszarze jest monografia autorska pt. *Konflikt pamięci. Polska po przemianach systemowych 1989 roku*.

Odrębną grupę stanowią pojedyncze teksty odnoszące się do innych kwestii, np. do tematów z zakresu polityki zagranicznej Polski czy też zagadnień dotyczących kształtowania tożsamości politycznej i przemian demokratycznych.

Obszary badawcze Habilitantki odzwierciedlone są także w jej wystąpieniach konferencyjnych. Dr Anna Ratke-Majewska czynnie uczestniczyła w 25 konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych (w 36 konferencjach, łącznie z udziałem w konferencjach przed uzyskaniem stopnia doktora). Brała także udział w pracach 4 komitetów organizacyjnych i naukowych konferencji (w 8, łącznie z udziałem przed uzyskaniem stopnia doktora).

Na podkreślenie zasługuje aktywność Habilitantki w obszarze projektów naukowych. Od 15.09.2018 roku do 15.09.2019 roku była kierownikiem zadania badawczego pt. *Pamięć, tożsamość i polityka pamięci. Państwo demokratyczne a niedemokratyczne*, finansowanego przez MNiSW. Po uzyskaniu stopnia doktora dwukrotnie była autorką wniosków grantowych (jako kierownik projektów) złożonych w konkursach NCN, a także była wykonawcą i członkiem zespołu w projektach, w sprawie których wnioski grantowe złożono do konkursów NAWA i NCN. Aktywność ta jest widoczna również w okresie przejściowym (2 projekty rozpoczęte przed uzyskaniem stopnia doktora, a zakończone po jego uzyskaniu, w których Habilitantka była wykonawcą), a także w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora. Habilitantka była w tym okresie dwukrotnie kierownikiem wydziałowego grantu promotorskiego, a także miała swój udział w przygotowaniach 5 innych złożonych wniosków do instytucji zewnętrznych (w dwóch przypadkach była kierownikiem projektu). Zgłoszone i opisane przez Habilitantkę projekty naukowe, realizowane były na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz na Uniwersytecie Zielonogórskim, co dowodzi aktywności naukowej Habilitantki, realizowanej na więcej niż jednej uczelni. Dowodem na współpracę z różnymi ośrodkami naukowymi są także publikacje w czasopismach naukowych, afiliowanych przy różnych ośrodkach naukowych, a także rozdziały w monografiach pod redakcją badaczy z różnych uczelni.

Habilitantka odbyła także zagraniczne wizyty studyjne w Chile, Portugalii i Ukrainie.

Dr Anna Ratke-Majewska jest członkinią Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (od 2011 roku), Polskiego Towarzystwa Studiów Latinoamerykanistycznych (od 2014 roku), w latach 2012-2017 była członkinią International Political Science Association, z kolei przed uzyskaniem stopnia doktora była członkinią Society for Latin American Studies (w latach 2013-2014).

Habilitantka była członkinią Wydziałowej Komisji Stypendialnej Doktorantów na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK (2013-2105), a także członkinią Wydziałowej Komisji Konkursowej *Absolwent Extra* (2022) na Wydziale Nauk Społecznych UZ.

Za swoją pracę naukowo-badawczą dr Anna Ratke-Majewska była nagradzana. Jest dwukrotną laureatką nagrody indywidualnej I stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego za osiągnięcia naukowe. Wątpliwości budzi zgłoszenie w dorobku zdobycia tytułu *Osobowość Roku Województwa Lubuskiego 2022* po nominacji Kapituły Redakcji „Gazety Lubuskiej” do tytułu *Osobowość Roku 2022 w kategorii Nauka* i zwycięstwo w wojewódzkim finale plebiscytu. To plebiscyt, w którym wygrywa osoba na którą oddano najwięcej głosów za pośrednictwem płatnych sms-ów, które mogą wysyłać także biorący udział w plebiscycie, stąd w mojej ocenie ten tytuł nie powinien być zgłoszony do oceny dorobku o stopień doktora habilitowanego.

W swoim dorobku Habilitantka ma również pełnienie funkcji zastępcy-sekretarza i członka Rady Redakcyjnej czasopisma naukowego „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities” (od 2018), sekretarza i członka redakcji czasopisma naukowego „Nowa Polityka Wschodnia” (w latach 2017-2020), a także sekretarza i członka redakcji czasopisma naukowego „Polish Political Science Yearbook” (w latach 2014-2016) oraz (przed uzyskaniem stopnia doktora) sekretarza i członka redakcji czasopisma naukowego „The Copernicus Journal of Political Studies” (2012-2013). Jest także recenzentką 2 artykułów do czasopism naukowych, a także 5 rozdziałów w 2 pracach zbiorowych; merytorycznie weryfikowała także treść książki-reportażu. Ponadto recenzowała 3 prace magisterskie i 8 prac licencjackich.

Przywołane wskaźniki naukometryczne są dobre:

- Liczba cytowań publikacji Habilitantki: Google Scholar – 68; Publish or Perish - 65
- Indeks Hirscha: Google Scholar – 5; Publish or Perish - 5

Podsumowując tę część dorobku stwierdzam, że pozostałe osiągnięcia Habilitantki również świadczą o znacznym wkładzie w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, zaś sama Wnioskodawczyni wykazuje się istotną aktywnością naukową. Udokumentowana została aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni. W zakresie aktywności badawczej Habilitantka posiada osiągnięcia spełniające kryteria do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

4. Ocena osiągnięć w zakresie organizacji nauki i dydaktyki, zajmowanych stanowisk i pełnionych funkcji, a także współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym

Duża aktywność Habilitantki w zakresie organizacji nauki i dydaktyki widoczna jest zarówno na poziomie wydziału, jak i macierzystego instytutu. Dr Anna Ratke-Majewska organizowała, współorganizowała i uczestniczyła w wielu wydarzeniach związanych z organizacją nauki i dydaktyki, m. in. w przygotowaniu wniosku do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o przyznanie Radzie Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce, w przygotowaniu wniosku o utworzenie kierunku Międzynarodowe stosunki polityczne czy wydarzeń i inicjatyw o charakterze promocyjnym.

Pełni też wiele funkcji; jest m. in. Pełnomocnikiem Dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UZ ds. Współpracy Zagranicznej, osobą odpowiedzialną z ramienia instytutu za SEDN i POL-on, członkinią Rady Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji, członkinią Rady Programowej Kierunku Politologia, członkinią zespołu ds. ewaluacji jakości działalności naukowej w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, a także opiekunem kierunków Politologia i Stosunki międzynarodowe. Ponadto jest członkinią Wydziałowej Komisji ds. Programu Erasmus+, członkinią komisji rekrutacyjnej ds. Erasmus+, a także Instytutowym Koordynatorem Programu Erasmus+. Współtworzyła 2 wnioski o dofinansowanie czasopisma naukowego „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities”, wydawanego w ramach macierzystego Instytutu.

Habilitantka brała udział w licznych szkoleniach w zakresie organizacji nauki i dydaktyki.

Dr Anna Ratke-Majewska jest laureatką stypendium Grant Rektorski z Własnego Funduszu Stypendialnego UZ, a także autorką dwóch złożonych wniosków o stypendia. Była laureatką stypendiów naukowych także przed uzyskaniem stopnia doktora.

W dorobku dydaktycznym Habilitantka ma prowadzenie seminarium licencjackiego oraz ok. 30 różnych przedmiotów (zarówno wykładów i ćwiczeń), prowadzonych w języku polskim lub angielskim. Zajęcia dydaktyczne po uzyskaniu stopnia doktora prowadziła w dwóch uczelniach: Uniwersytecie Zielonogórskim i Wyższej Szkole Demokracji w Grudziądzu. Przed uzyskaniem stopnia doktora prowadziła zajęcia na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W swoim dorobku ma także aktywności dotyczące współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Reasumując, w zakresie organizacji nauki i dydaktyki, zajmowanych stanowisk i pełnionych funkcji, a także współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym, Habilitantka posiada osiągnięcia spełniające kryteria do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

5. Konkluzja

Na podstawie złożonej dokumentacji stwierdzam, iż dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny, w tym przedstawiona jako osiągnięcie główne publikacja pt. *Konflikt pamięci. Polska po przemianach systemowych 1989 roku*, spełnia wymagania ustawowe i uzasadnia sformułowanie przeze mnie wniosku o nadanie doktor Annie Ratke-Majewskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Agnieszka Jurasić-Turek